

Zveza CoS, [infozvezacos@gmail.com](mailto:infozvezacos@gmail.com)

Ljubljana, 1. avgusta 2012

**Komisija za preprečevanje korupcije RS**

mag. Goran Klemenčič, predsednik, [goran.klemencic@kpk-rs.si](mailto:goran.klemencic@kpk-rs.si)

**Računskemu sodišču RS**

dr. Igor Šoltes, predsednik, [sloaud@rs-rs.si](mailto:sloaud@rs-rs.si)

**Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS**

Prof. dr. Zvonko Fišer, generalni državni tožilec, [dtrs@dt-rs.si](mailto:dtrs@dt-rs.si)

**Poslancem Državnega zbora RS, [gp@dz-rs.si](mailto:gp@dz-rs.si)**

**Zadeva : Pobuda za aktivno udeležbo za zagotovitev zakonskih in podzakonskih predpisov, ki bodo zagotovili transparentnost in odgovorno ravnanje s premoženjem države in lokalnih skupnosti - da predpisi ne bodo več del sistemske korupcije**

Spoštovani

**mag. Goran Klemenčič, dr. Igor Šoltes in prof. dr. Zvonko Fišer.** Kot predstavnike najbolj odgovornih državnih institucij, v katerih imate možnost in dolžnost spremljanja uresničevanja zakonskih in podzakonskih predpisov in dajanja pobud za njihovo spremembo ter dopolnitve, dajanja pripomb k delovnim osnutkom zakonskih besedil, dajanja mnenj o predlogih zakonov in podzakonskih aktov (16. člen Zakona o preprečevanju korupcije, Ur. l. RS št. 2/2004; 21. člen Zakona o računskem sodišču, Ur. l. RS št. 11/2001; tretji odstavek 133. člena Zakona o državnem tožilstvu, Ur.l.RS št. 58/2011) **vas pozivamo k vaši aktivni udeležbi za zagotovitev zakonskih in podzakonskih predpisov, ki bodo zagotovili popolno transparentnost ravnanj s premoženjem države in lokalnih skupnosti ter preprečile sedaj pogosto neodgovorna ravnanja s premoženjem države in lokalnih skupnosti.**

Spoštovani poslanci, kot odgovorne za vsebino zakonov vas pozivamo k odgovornemu delu in k sodelovanju s prej navedenimi institucijami ter z zainteresirano javnostjo za spremembo škodljivih zakonov o ravnanju s premoženjem države in lokalnih skupnosti, za katere ocenjujemo, da so del sistemske korupcije. Zlorabe javnega premoženja v zasebno korist ostajajo pri nas večinoma neodkrite in nekažnovane tudi zaradi škodljivih zakonov.

Državni zbor je pogosto aparat v rokah političnih strank, saj deluje pogosto po diktatu izvršne oblasti. Le redki poslanci delajo v skladu z 82. členom Ustave RS - neodvisno od navodil političnih strank. Ob tem bi želeli opozoriti na nespoštovanje določbe Ustave RS o ločitvi izvršne in zakonodajne oblasti. Takšna praksa lahko vodi v sprejemanje zakonskih predpisov, ki so del sistemske korupcije. Imamo katastrofalno zakonodajo o ravnanju z javnim premoženjem, ki jo je večinoma sprejemal parlament po nareku izvršne oblasti - dostikrat brez vsebinskih razprav.

Posebej želimo opozoriti na letos maja sprejeti **Odlok o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za leto 2012** (Ur. l. RS št. 37/2012) in na **vladno Uredbo o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnostih** (Ur. l. RS št. 34/2011), ki sta primera dokumenta in podzakonskega predpisa, ki omogočata nepregledne postopke ravnanja s premoženjem države, vabita k zlorabam in korupciji ter spodbujata k neodgovornemu ravnanju s premoženjem držav.

Omenjeni odlok že dalj časa razburja javnost in polni časopisne stolpce ter televizijske ekrane. Predlagatelji so v parlament predložili preko 233 strani dolg dokument - nepregleden seznam premičnega in nepremičnega premoženja in predloge razpolaganja z njim. Ob tem pri nepremičninah, ki se jih prodaja, večinoma ni navedenih niti naslovov stavb in stanovanj, ni navedenih neto tlorisnih površin stavb in stanovanj, stanje njihove zasedenosti in trenutni namen njihove uporabe. Prav tako ni navedenih površin zemljišč, ki se jih prodaja, ni obrazložitev glede morebitnih potreb ostalega javnega

sektorja po teh nepremičninah - razen želje upravljavca nepremičnine, ni navedenih razlogov menjav nepremičnin, ni navedeno, s katerimi nepremičninami naj bi se nepremičnine menjale. Prav tako ni navedenih razlogov neodplačnih prenosov nepremičnin - ni opredelitev javnega interesa in namena uporabe, ki naj bi upravičil brezplačen prenos premoženja. Prav tako večinoma ni navedenih razlogov odtujitev premoženja z neposredno pogodbo in ne podatkov, na koga se namerava to premoženje prenesti z neposredno pogodbo ipd. Zaskrbljuje tudi to, da so bili v preteklosti nekateri izmed naštetih podatkov vsebovani v tovrstnih odlokih, kasneje pa se je posredovanje tovrstnih podatkov javnosti in parlamentu opustilo. Površnost pripravljalcev seznama se kaže tudi pri zapisih ID oznak stavb za prodajo, ki v bazah GURS sploh ne obstajajo in pri drugih napakah v seznamih.

**Vsebina je ponekod zavajajoča.** Tako se pod tabelo 8 - načrti razpolaganja z zemljišči, nahajajo tudi stavbe, ki se jih tudi prodaja večinoma z nesramno niskimi orientacijskimi cenami, kar pa je možno odkriti šele z vpogledom v bazo GURS. Zaskrbljuje dejstvo, da so pri velikem številu stavb velike tržne vrednosti, ki se jih prodaja, navedene preizke »orientacijske vrednosti«, ponekod le desetino vrednosti, ki jih navaja GURS za te nepremičnine na svoji spletni strani, čeprav bi po zakonu morale biti orientacijske vrednosti približki dejanskih vrednosti na trgu.

Zaskrbljeni smo, ker pred uvrstitvijo objektov v načrt prodaje očitno ni bilo postopkov ugotovitve morebitnih potreb po stavbah in zemljiščih znotraj javnega sektorja. Interni trg med ministrstvi, znotraj javnega sektorja države, med državo in občinami očitno ne deluje, kar ni skladno z gospodarno rabo javnih sredstev, ki jo zapoveduje 4. člen Zakona o stvarnem premoženju države in samupravnih lokalnih skupnosti, Uradni l. RS, št. 86/2010. Tako javni sektor kupuje določene stavbe, poslovne prostore, stanovanja, načrtuje novogradnje, hkrati pa se želi prodati obstoječa zemljišča, stanovanja in stavbe - tudi tiste, ki bi jih javni sektor rabil.

- *Ministrstvo za obrambo prodaja kar nekaj stavb, primernih za dijaške in študentske domove, internate, begunske centre, materinske domove, domove za starejše občane, za zdravstvo, za zapore ipd. Hkrati pa vemo, da so zapori prenatrpani, pesti nas pomanjkanje potreb po materinskih domovih, po neprofitnih in službenih stanovanjih, država po nepotrebem financira zasebnike za gradnjo domov za starejše občane - koncesionarji pa pridobivajo domove v last po vzoru NPU, ipd. V prodajo je torej uvrščeno tudi premoženje države, za katerega ne velja, da ga javni sektor trajno ne bi rabil.*

Skrbi nas **nepreglednost predvidenih prodaj z neposrednimi pogodbami**, kjer so kupci za prodajo že vnaprej dogovorjeni z ministrstvi. Kupci v odloku niso navedeni, čeprav obstaja možnost (sporna 35. člen in 30. člen Zakona o stvarnem premoženju...), da bodo ta zemljišča in objekti preneseni brezplačno na novega lastnika, ali dani brezplačno v uporabo, kar omogoča številne zlorabe in korupcijo. **To je v neskladju s 7. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samupravnih lokalnih skupnosti, Uradni l. RS, št. 86/2010, ki zapoveduje preglednost vodenja postopkov ravnanja s premoženjem.**

Zaskrbljuje tudi **nepreglednost postopkov pri menjavah premoženja** - tudi v teh primerih so kupci že dogovorjeni z ministrstvi in ni predvidenih postopkov licitacij. To ustvarja plodna tla za zlorabe, pranje denarja in korupcijo. **Nepreglednost postopkov je v neskladju s 7. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samupravnih lokalnih skupnosti, Uradni l. RS, št. 86/2010.**

- *Spomnimo se bivšega ministra Boruta Miklavčiča, ki je podpisal pogodbo za menjavo stavbe IVZ na elitni lokaciji v Ljubljani s stavbo na obrobju Ljubljane, pri čemer si je država dovolila podpis menjalne pogodbe s podjetjem Mabra d.o.o., za katerega je še danes znano le to, da ima poštni nabiralnik v Lihtenštajnu.*

Sporna je tudi odsotnost kriterijev in razlogov za **neodplačne prenose lastninske pravice na nepremičnem premoženju države** na občine in na pravne osebe, kar omogoča politično in druge vrste korupcije ter zlorabe javnega premoženja. **Tudi to je v neskladju s 7. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samupravnih lokalnih skupnosti, Uradni l. RS, št. 86/2010.**

- *Denar davkoplachevalcev, s katerimi je država pridobila svoje premoženje, se lahko na tak način, t.j. brez ustreznih kriterijev, zaradi političnih povezav med ministri in župani neenakomerno porazdeljuje med občinami, ki lahko to premoženje čez določen čas tudi prodajo. Prodaje prej državnega premoženja so lahko vir nekorektnega načina financiranja posameznih občin. Pri teh prenosih v odloku prednjači Ministrstvo za obrambo.*
- *Skrbi nas tudi, ker je v načrtu prodaje ponovno (kot pred dvema letoma) pod »načrti razpolaganja z zemljišči« stara psihiatrična klinika na Poljanskem nasipu ob Ljubljani, in sicer le za okoli 800.000 evrov orientacijske cene (po oceni GURS je vredna okoli 6 mio evrov), čeprav obstajajo javno*

*zdravstvene potrebe po teh prostorih in tudi po okoliških zemljiščih, ki se jih prav tako prodaja. V stavbi poleg enote psihiatrične klinike za zdravljenje alkoholikov delujejo še inštitut za medicino dela, prometa in športa, skupne službe UKC Ljubljana in katedra za družinsko medicino medicinske fakultete. Slednje dejstvo kaže spornost uvrstitve nepremičnine, ki jo javni sektor dolgoročno na tej lokaciji potrebuje.*

Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti predvideva tudi **neodplačne prenose državnega premoženja v last javnih skladov** (to izpelje vlada), ker je sklad organiziran na način, da lahko izvaja lastne dejavnosti in dejavnosti v javnem interesu. Mešanje zasebnih in javnega interesa gre običajno v škodo javnega, zato so neodplačni prenosi na javne sklade sporni. Sporno je, da lahko državno premoženje neodplačno ponikne v skladu. Sporno je, da **se javno premoženje sklada lahko spremeni v zasebno premoženje**, saj se lahko sklad celo preoblikuje v gospodarsko družbo (50. člen Zakona o javnih skladih, Uradni l. RS št. 77/2008). Iz podobnega razloga so sporni prenosi državnega premoženja na visokošolske zavode brez opredeljenega namena prenosa (72. člen Zakona o visokem šolstvu). Prav tako je sporen brezplačen prenos premoženja v last visokošolskih zavodov (Univerze v Mariboru in v Ljubljani), ker zakon, visoki šoli omogoča čez pet prodajo teh objektov, kar bi pomenilo odtujitev in oškodovanje državnega premoženja.

- *Podobno so bile pred leti brezplačno prenešena zemljišča in stavbe **Železniškega zdravstvenega doma Ljubljana na Slovenske železnice d.o.o.**, danes pa jih prodaja pravni naslednik Holding slovenske železnice d.o.o.*, kar pomeni odtujitev premoženja, oškodovanje državnega premoženja in ravnanje v neskladju z javnim interesom - saj javno zdravstvo te nepremičnine potrebuje za osnovno zdravstvo.

**Parlament je ta sporni odlok kot toliko drugih spornih zakonov in aktov sprejel skorajda brez razprave o njegovi vsebini, čeprav bi ga vsak odgovorni poslanec zavrnil že zaradi njegove nepreglednosti.**

Ob zakonodaji, ki daje podlago oškodovanju javnega premoženja in jo lahko štejemo k sistemski korupciji, se pojavljajo še novi podobni **predlogi zakonov - tudi, ko gre za združitev KADa, DSU, SODA, AUKN in PDP v Slovenski državni holding**, ki naj bi na nepregleden način upravljal z naložbami države.

V času gospodarske krize, ko **gre lahko kvečjemu za razprodajo, ne pa za prodajo premoženja**, je vprašljiva prodaja številnih stavb ter zemljišč, s stališča ohranjanja kulturne dediščine v slovenski lasti pa tudi prodaja slovenskih gradov in zemljišč okoli njih (1168 enot zemljišč ter 924 stavb, stanovanj in delov stavb).

V Zvezi CoS zahtevamo umik spornega odloka in spremembo zakonskih ter podzakonskih predpisov, ki bi v prihodnje zagotovili bolj odgovorno ravnanje s premoženjem države in lokalnih skupnosti.

Hkrati dajemo pobudo za aktivno udeležbo vseh pristojnih, to je Komisije za preprečevanje korupcije RS, Računskega sodišča RS, Vrhovnega državnega tožilstva RS in državnozbornih poslancev za zagotovitev zakonskih in podzakonskih predpisov, ki bodo zagotovili popolno transparentnost in odgovorno ravnanje s premoženjem države in lokalnih skupnosti. Da novi zakonski in podzakonski predpisi glede ravnanja s premoženjem in naložbami države in lokalnih skupnosti ne bodo več vsebovali nasprotij interesov in spodbujali k zlorabam in korupciji ter bili del sistemske korupcije.

Za morebitna vprašanja in za sodelovanje smo vam na razpolago ([infozvezacos@gmail.com](mailto:infozvezacos@gmail.com)).

V pričakovanju vašega odgovora vas pozdravljamo,

Kolegij Zveze civilnodružbenih organizacij Slovenije za pravičnost,  
enakopravnost, solidarnost in trajnostni razvoj